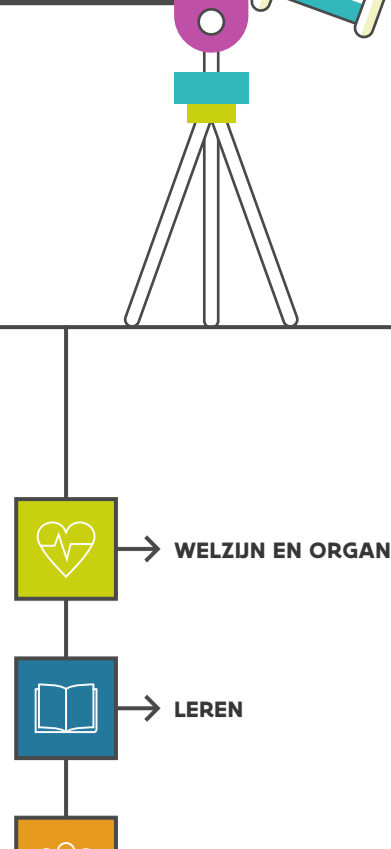

JAAROVERZICHT ONDERZOEK 2021

OVER HET JAAROVERZICHT

Het **Departement Werk en Sociale Economie** (DWSE) staat in voor het **beleid over werkgelegenheid en sociale economie**. Het is belangrijk om dat beleid wetenschappelijk te onderbouwen. In 2021 werd dat ook heel wat onderzoek uitgevoerd door en voor DWSE.

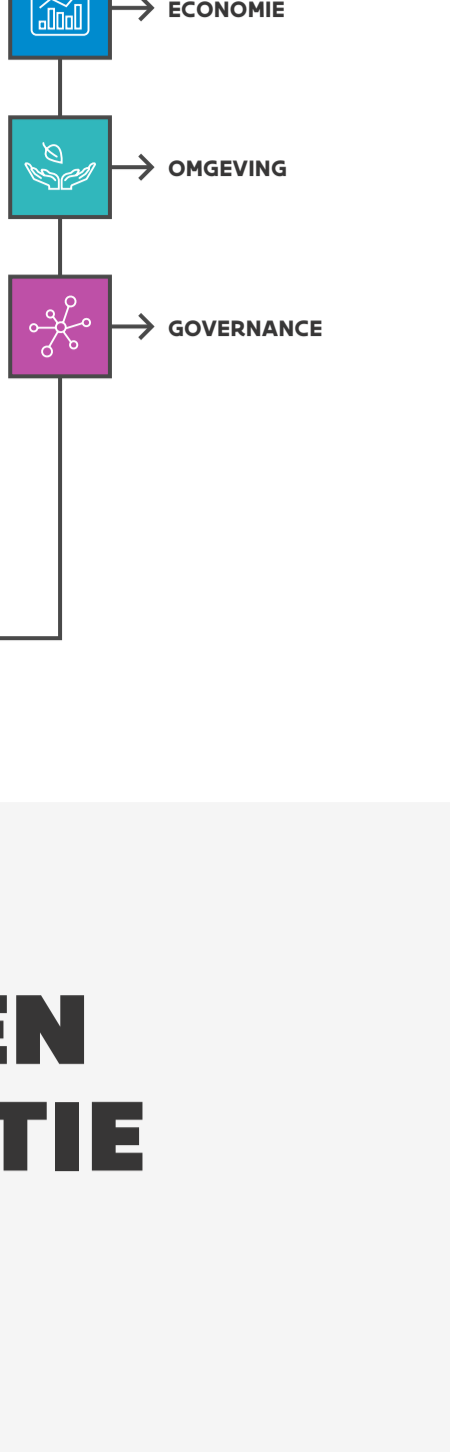
Wilt u de **nieuwe inzichten** in de thema's **werk en sociale economie** ontdekken? Dit jaarverslag geeft u in één oogopslag de hoogt punten mee van het onderzoek dat in 2021 werd afgerond.

Via de linken hiernaast gaat u snel naar het overzicht van een **specifiek domein**. Wilt u graag meer info over een **bepaalde bijdrage**? Klik dan op de link die erbij staat.

KENNISAGENDA

Het jaaroverzicht is opgebouwd rond de **kennisagenda van DWSE**. Die kennisagenda geeft richting aan onze onderzoeksactiviteiten. De agenda bevat zes thema's waarvoor DWSE inzichten opbouwt: welzijn en organisatie, leren, inclusieve samenleving, economie, omgeving en governance. Elk van die thema's legt een link naar de arbeidsmarkt.

[KENNISAGENDA](#)

WELZIJN EN ORGANISATIE

Het domein welzijn & organisatie omvat onderzoek naar het welzijn van werknemers op de Vlaamse arbeidsmarkt, op psychisch, fysiek en sociaal vlak, en de rol van factoren uit de werkomgeving en de privéleef- en persoonlijke kenmerken.

Opleidingen in bedrijven
Hoe zetten werknemers **getrainde vaardigheden** daadwerkelijk in op de **werkvloer**? Volgende elementen zijn cruciaal:

- > Steun van collega's en leidinggevende
- > Het ervaren van urgentie
- > Persoonlijke factoren, zoals vastberadenheid en zelfeffectiviteit

[RAADPLEEG HET ESF-ONDERZOEK](#)

Telewerk tijdens de coronacrisis
Tijdens de coronacrisis werkte ongeveer **45% van de beschikbare werknemers (minstens deels) op afstand** bij een coronapiek. Ondernemingen verwachten dat (meer) telewerk **een blijver** wordt.

[MEER OVER TELEWERK TIJDENS HET EERSTE JAAR VAN DE CORONACRISIS](#)

OP DE AGENDA IN 2022

- > Denkwerkessie rond **burn-out en veerkracht**
- > Evaluatieonderzoek naar **leiderschap**
- > Netwerk- en actoranalyse van intermediaire organisaties in het kader van **werkbaar werk** in Vlaanderen
- > Impactmeting van de **werkbaarheidscheque**
- > Onderzoek naar het **anders organiseren** van werk door middel van onder meer jobcrafting en i-deals

LEREN

Het domein leren omvat onderzoek naar de link tussen leren en de arbeidsmarkt, zowel op het niveau van het individu, de organisatie als de samenleving.

Kiezen voor duaal leren
Leerlingen die een studiekeuze maken, moeten goed op de hoogte zijn van de **kansen en de voordelen van duaal leren**. Hoe pakken we dit best aan?

- > De drempels om voor duaal leren te kiezen, verlagen
- > Informeren met een effectieve campagne

[RAADPLEEG HET VIONA-ONDERZOEK](#)

Wat weten we over duaal leren?
Bij duaal leren wordt geleerd bij een opleidingsverstrekker én bij een onderneming. We namen **16 onderzoeken** onder de loep om verder te bouwen aan een duaal leren **op maat van de leerling én met aandacht voor de noden van alle actoren**.

[LEES DE AANBEVELINGEN VOOR DUAAL LEREN](#)

Alternerende opleidingen in cijfers
Tijdens het schooljaar 2020-2021 werden bij alternerend leren:

- 5.778** nieuwe werkplekken erkend
- en liepen overeenkomsten tussen:
- 5.742** leerlingen
- 180** scholen
- 4.316** ondernemingen

[MEER CIJFERS IN HET JAARRAPPORT VAN HET VLAAMS PARTNERSCHAP DUAAL LEREN](#)

Opleidingsdeelname in Vlaanderen
De coronacrisis zorgde voor een daling in **opleidingsdeelname**: van **23% in 2019 naar 21,1% in 2020**. Vlamingen nemen minder deel aan opleidingen dan gemiddeld in Europa. Dit is een van de uitdagingen waar we op het vlak van levenslang leren voor staan.

[MEER OVER DE OPLEIDINGSDEELNAME IN VLAANDEREN](#)

Actieplan levenslang leren
Tegen 2030 willen we minstens **60% van de volwassenen elk jaar aan het leren** krijgen. Met **47 acties** geclusterd binnen 7 thematische vlaggenscheppen identificeren we de drempels in levenslang leren, werken we deze weg en versterken we noodzakelijke hefboomen.

[ONTDEK ALLE ACTIES](#)

[RAADPLEEG TER INSPIRATIE DE INFOFICHE](#)

Levenslang leren: drempels ervaren door burgers en opleidingsverstrekkers
Op welke **drempels** botsen volwassen burgers en opleidingsverstrekkers in hun stappen richting **levenslang leren**? Persona's en beslissingstrajecten maken het u duidelijk in dit onderzoek, en geven het toekomstig beleid mee vorm.

[OVER DREMPELS VOOR BURGERS](#)

[OVER DREMPELS VOOR OPLEIDINGSVERSTREKKERS](#)

Op weg naar een leer- en loopbaanrekening
Een leer- en loopbaanrekening is een persoonlijke digitale portefeuille met opleidings- en loopbaanincentives die door de overheid, sectoren en werkgevers worden toegekend. Dit onderzoek zet ons op de goede weg en:

- > Omschrijft de **22 bestaande incentives** in Vlaanderen.
- > Stelt een **roepad** op voor de ontwikkeling van de leer- en loopbaanrekening, dat leidde tot een visienota die de Vlaamse Regering intussen goedgekeurd.

[LEES MEER](#)

OP DE AGENDA IN 2022

- > De **drempels die organisaties** in het kader van levenslang leren ervaren, in kaart brengen
- > Onderzoek naar de **profielen van lerenden** en hun **drempels** op basis van bestaande studies
- > Studie naar **e-leren** in Vlaanderen tijdens en na corona
- > Onderzoek naar de **segmentering** van de **bevolking** voor een gericht en op maat gemaakt beleid rond levenslang leren
- > Expertadvies en evaluatie over **leerecosystemen**
- > Evaluatieonderzoek naar **leergoesting**

Het domein inclusieve samenleving omvat onderzoek naar de oorzaken van en hoe we die afstand kunnen verkleinen.

Inclusief werkgeversgedrag evalueren
Dankzij een nieuw model kunnen we **inclusief werkgeversgedrag** verklaren, evalueren en stimuleren. We pasten het model toe op enkele ESF-projecten.

[ONTDEK HET NIEUWE MODEL](#)

Denkwerk: armoede
Hoe is het gesteld met **armoede in Vlaanderen**? Is er een link tussen tewerkstelling en armoede? En hoe kan het beleid interveniëren? Prof. dr. Wim Van Lancker beantwoordt deze vragen.

[BEKIJK HET WEBINAR](#)

Dienstenchequeregeling onder de loep
Binnen de Vlaamse Brede Heroverweging werden een aantal uitgavenposten doorgelicht. Ook de dienstencheques werden onder de loep genomen op het vlak van:

- > Het tegengaan van **zwartwerk**
- > De creatie van jobs voor **kwetsbare groepen**
- > De ondersteuning van **werk en gezin**

[LEES DE BEVINDINGEN](#)

Kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt
Samen met het Steunpunt Werk zoomden we in op de arbeidsmarktpositie van kwetsbare groepen. De coronacrisis trof vooral **jongeren en personen met een migratieachtergrond** op de arbeidsmarkt.

[LEES HET TRENDRAPPORT](#)

Doelgroepenbeleid
Het **Vlaamse doelgroepenbeleid** is een instrument om de aanwerving en **tewerkstelling** van bepaalde kwetsbare groepen op de Vlaamse arbeidsmarkt **aantrekkelijker** te maken. Dit beleid **verlaagde de loonkost van 8,3% van de werkenden** in Vlaanderen in het tweede kwartaal van 2020.

Binnen de Vlaamse Brede Heroverweging gebeurde er een wetenschappelijke doorlichting die de hervorming van deze maatregel in 2022 mee ondersteunt.

[RAADPLEEG DE DOORLICHTING EN HET JAARRAPPORT](#)

Kerncijfers van de Vlaamse sociale economie in 2020

- 3** werkvormen
- 416** mio subsidies
- 28.079** doelgroepwerknemers

[KOM MEER TE WETEN IN HET JAARRAPPORT SOCIALE ECONOMIE](#)

OP DE AGENDA IN 2022

- > Onderzoek naar het **arbeidspotentieel van niet-beroepsactieven**
- > Impactevaluatie bij **inclusieve ondernemingen**
- > Evaluatie van **doorstroom** van sociale economie naar regulier circuit en doorstroomanalyse 2020

ECONOMIE

Het domein economie omvat onderzoek naar de link tussen economie en arbeidsmarkt, onder meer op het vlak van werkgelegenheid, vraag naar vaardigheden en jobmobiliteit.

Werk-naar-werk transitie
Vlaamse werknemers blijven relatief lang in dezelfde job, **gemiddeld 11 jaar**. De **oplossing voor meer werk-naar-werk transitie's**?

- > Opleiding en begeleiding samenbrengen
- > Samenwerking tussen actoren
- > Sensibilisering

[LEES HET RAPPORT](#)

Competentie-uitdagingen voor de Vlaamse energie-intensieve industrie
De energie-intensieve sectoren in Vlaanderen staan voor een immense uitdaging om zich aan te passen aan de klimaattransitie:

30.000 extra werkenden nodig

59.000 werknemers opleiden in groene vaardigheden

[LEES DE SKILLS ROADMAP VOOR DE VLAAMSE KLIMAATTRANSITIE](#)

OP DE AGENDA IN 2022

- > Onderzoek naar **interregionale mobiliteit**
- > Evaluatie van **ondernemerschapstrajecten**

OMGEVING

Het domein omgeving omvat onderzoek naar de interactie tussen de fysieke omgeving, klimaat en de arbeidsmarkt.

Denkwerk: groene transitie en arbeidsmarktbeleid
Welke impact zal de **transitie naar een circulaire economie** hebben op de arbeidsmarkt? Wat is de rol van opleiding in het licht van de klimaattransitie? En hoe kan het beleid interveniëren? Op die vragen gaan prof. dr. Tom Kuppens en dr. Kris Bachus dieper in.

[BEKIJK HET WEBINAR](#)

Het domein governance omvat onderzoek naar de samenwerking tussen actoren om de doelstellingen van het arbeidsmarktbeleid te realiseren.

Experten stellen een leer- en loopbaanoffensief voor
Hoe kunnen we de **mismatch op de arbeidsmarkt** aanpakken volgens de arbeidsmarktexperten?

- > Een drastisch **leer- en loopbaanoffensief**, met meer aandacht voor loopbaandenken, lomscholing en jobrotatie
- > Een **efficiëntere governance**: minder versnippering in het opleidingsaanbod, meer sectorale samenwerking, brede partnerschappen én een ecosysteem tussen innovatie, leren en werken

[RAADPLEEG HET ONDERZOEK](#)